

DIZAYN TUSHUNCHASINING ETIKA, ESTETIKA BILAN HAMOHANGLIGI VA TARBIYAVIY AHAMIYATI

Madaminov Nodirjon Mamirjonovich

Farg‘ona davlat universiteti Tasviriy san‘at kafedراسi o‘qituvchisi.

gmail:dilnod@gmail.com.

ORCID:0000-0002-9560-3968

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada dizaynning inson tarbiyasiga ta’siri va falsafasi haqida so‘z boradi. Dizayn insonlarning kundalik xos ehtiyojiga aylanib borishi va bu jarayon ularni etika-stetikasiga ta’sir ko‘rsatishi taraqqiyotini falsafiy qarashlari haqida fikrlar yuritilgan. Bunda jamiyatning muammosi nimada jamiyatning madaniy ongini rivoji uchun dizayn falsafasi qanday ta’siri haqida fikr yuritilgan. Keng ma’nodagi dizayn tushunchasi insonlarni yashayotgan olamining hamma tomonini qamrashini ochib berishga qaratilgan. Madaniyatning yuksalishi bevosita taqqiyot bilan bog‘liq holda kechishini insonlarning hissiy istaklrining negizida dizayn falsafasi mavjudligini anglashni tushuntirgan. Bu taraqqiyotga yetakchi mutaxassislar va shaxslarning ta’siri vaziyatni keskin o‘sihsga olib kelishi mumkinligini, bunday shaxslarni tarbiylash mihim ahamiyatga ega ekanligini yoritilgan.

Kalit so‘zlar: dizayn, etika-estetika, parametrik, eko, animatsion, arxitektura, landshaft.

АННОТАЦИЯ

В этой статье рассматривается влияние и философия дизайна на воспитание человека. Были высказаны философские взгляды на то, как дизайн становится неотъемлемой повседневной потребностью людей и как этот процесс влияет на их этику. В нем рассматривается, в чем проблема общества и как философия дизайна влияет на развитие культурного сознания общества. Концепция дизайна в широком смысле направлена на то, чтобы показать людям, что она охватывает все аспекты мира, в котором они живут. Тот факт, что подъем культуры происходит в связи с непосредственным сравнением, объясняется осознанием того, что в основе эмоциональных желаний людей лежит философия дизайна. В нем подчеркивается, что влияние ведущих специалистов и отдельных лиц на прогресс может привести к резкому росту ситуации, воспитание таких личностей имеет первостепенное значение.

Ключевые слова: дизайн, этика-эстетика, параметрическая, ЭКО, анимационная, архитектурная, ландшафтная.

ABSTRACT

This article will talk about the impact and philosophy of design on human education. It has been suggested that design is a philosophical view of the progress of human transformation into a daily inherent need, and that this process affects them in ethics-aesthetics. In this case, it was thought about what is the problem of society and how design philosophy affects the development of the cultural consciousness of society. The concept of design in a broad sense is aimed at revealing the inclusion of people in all aspects of the world in which they live. It was he who explained the realization that the rise of culture goes directly in connection with imitation, that at the heart of human emotional desirability there is a philosophy of design. It is noted that the influence of leading specialists and individuals on this development can lead to a sharp increase in the situation, the upbringing of such individuals is important mihim.

Key words: *design, ethics-aesthetics, parametric, ECO, animation, architectural, landscape.*

KIRISH

Dizayn madaniyat hodisasi sifatida doimiy o'zgarishlarga duchor bo'ladi, u beqaror, tugallanmagan va asosan aniq ta'rifga yo'l qo'ymaydi. Texnika va texnologiyalarning rivojlanishi bilan, o'zgarishlar bilan, ijtimoiy-madaniy hayotning yangi qiyofasini modellashtirish, dizayn tushunchasini kengaytirish, chuqurlashtirish, o'zgartirish mavjud. Dizayn madaniyat fenomeni sifatida bog'liq vaqtdan boshlab, u faoliyat yuritadigan davrdan mavjud. Vaqt talablari, jamiyat ehtiyojlari dizayn oldida turgan ilg'or vazifalarni aniqlagan. (1)

Dizayn so'zi haytimizni deyarli har kunida ishlatiladiga iboralardan biriga aylandi. Mamlakatimizda olib borilayotgan izchil rivojlanish davrida barcha sohalarda etik-estetik yangilanish talab etiloqda bunga sabab xalqimizning kundalik yashash tarzida komfort va yuqori sifatga e'tibor o'sganligini ko'rishimiz mumkin. Demak dizayn bu ijtimoiy o'zgarishlarni tashuvchisi hisoblanadi. Insonlarning hayotidagi o'zgarishlarni moddiy, madaniy, ijtimoiy, iqtisodiy jarayonlarida ko'rishimiz mumkin. Bu jarayon insonlarning ongiga ta'sir ko'rsatishdan tashqari, ularni tarbiyaviy tomonlarini ham yuksaltiradi. Tarbiyaviy ahamiyatiga ta'siri shundaki har bir shaxs tabiatan o'ziga eng yaxshi bo'lgan, hamma narsani xohlaydi. Hamma narsa uning jamiyatda yaxshi yashi uchun deb tushuniladi. Bu xohish istakdan kelib chiqib, dizayn so'zi yoqimli va doimiy iste'molda bo'lishini ko'rishimiz mumkin. Shu nuqtaiy nazar bilan dizayn falsafasi tushunchasini anglash va uni tarbiyaviy tomonlariga e'tibor qaratish kerak bo'ladi. Ishlab chiqarish dizaynida, mahsulotlarni qadoqlash konstruksiyasini misol sifatida tahlil natijasi,

mahsulot iste'moli uchun har qanday makon uchun mo'ljallanga bo'lishi va uning o'zida iste'mol uchun qo'shimch sharoitlarning bo'lishi qulayligidir. Bunda konstruktor dizaynerning ijodiy yondoshuvi ahamiyatli hisoblanadi. Bu kabi misollarni har sohadan keltirish mumkin.

Dizayn murakkab ko'p o'lchovli ochiq doimiy modifikatsiyaga intilayotgan tizim. Shu munosabat bilan vazifa katta ahamiyatga ega zamonaviy dizaynning rivojlanish tendentsiyalarini aniqlash, uning asoslari, shuningdek dizaynerning kasbiy tayyorgarligiga qo'yiladigan talablar. Dizayn-bu murakkab hodisa ko'p qirrali ham, turli tadqiqotchilar ham murojaat qilishadi ushbu hodisaning turli jihatlariga. Dizaynning asosiy tushunchalari, uning boshqa dizayn va badiiy turlari orasida shakllanishi va rivojlanishi ko'rishimiz mumkin. (2)

Asosiy qism. ¹ **Dizayn** (inglizcha: design) — maqsadi, muhitini estetik va funksional sifatlarini shakllantirishdir. Yangicha faoliyat turlarini ifodalovchi termin. Dizayn faoliyati tarkibiga keng iste'mol buyumlari, mashina, dastgoh, kiyim, reklama, jamoat va turar joy binolarini jihozlash, mebel va boshqalar kiradi. Dizayn 20-asr boshlarida yuzaga kelib, 1930-yillarda maxsus faoliyat turi sifatida G'arbiy Yevropa va AQShda shakllandi. 1980-yil 2-yarmidan boshlab dizaynning faoliyat rivojlandi. Barcha sohadagi ijodkorlarga dizaynerlar deb qaray boshlandi. Ta'lim maskanlarda dizayn yo'nalishlarda o'qitila boshlandi. Dizayn falsafasi va uning ahamiyati tushuntirildi. Bu jarayon mamlakat va uning xalqini ijtimoiy madaniy rivojlanishiga olib keldi. Dizayn tafakkuri bu innovatsia bilan ham intgallashib ulgurdi. Ko'nikmalar hosil qilib, masala va muammolarni ijodiy yondoshuv asosida hal qildi. Jamiyatning

➤ <u>Animatsion dizayni</u>	➤ <u>Interyer dizayni</u>	➤ <u>Poligrafiya dizayni</u>
➤ <u>Arxitektura dizayni</u>	➤ <u>Libos dizayni</u>	➤ <u>Ishlab chiqarish dizayni</u>
➤ <u>WEB dizayn</u>	➤ <u>Anjumanlar dizayni</u>	➤ <u>Yoritish dizayni</u>
➤ <u>Geym dizayn</u>	➤ <u>Ovoz dizayni</u>	➤ <u>Transport dizayni</u>
➤ <u>Grafik dizayn</u>	➤ <u>Axborot dizayn</u>	➤ <u>Futuro dizayn</u>
➤ <u>Shaharsozlik dizayn</u>	➤ <u>Kitob dizayn</u>	➤ <u>Eko dizayn</u>
➤ <u>Landshaft dizayni</u>	➤ <u>Parametrik dizayn</u>	

Hozirda har bir jarayonga xos yondoshuv tushunchasi shakllanmoqda. Bu jarayon insonlarni oilada yashash tarzini o'zgartira boshladi. Deyarli har bir sohada dizayn iborasi ishlatiladi. Har bir sohada ayrim qoida va normalar vaqt o'tishi bilan o'zgartirishga olib keladi. Buni tasviriy san'at yo'nalishining biridan misol sifatida keltirishimiz mumkin. Masalan XIX asrda shdevr deb qabul qilingan asarlar XXI

¹ <https://uz.wikipedia.org/wiki/Dizayn>

asrga kelib insoniyat ongini rivojlanishi natijasida bir o'z ta'sirchanligini yo'qotganday tuyiladi. Tahlillar natijasiga ko'ra taraqqiyotning inson ongiga ta'siri ayrim yo'nalaishlarning doimiy istak xohishni so'ndirishi mumkin ekan. Insonlar ongiga yangi bir yo'nalish bilan ta'sir o'tkazib estetik tarbiyalash mumkin bo'ladi. Bunda albatta dizaynning o'rne ahamiyatli hisoblanadi. Yuqoridagi jadvalda keltirilgan dizayn sohalarning barchasida ishtirok etadi. Dizaynning ishtirokisiz odatiy yondoshuvlar omma e'tiborni o'ziga qaratishga erisha olmaydi. Bunday holat esa soha auditoriyasi va qamrovini kichiklashtiradi. Taraqqiyotning sog'lom raqobat muhitida kurashuvchanlik motivini tushurib yuboradi. Natijada turdosh soha motivatsiyasi yangicha yondoshuv (dizayn) bilan o'zib ketadi. Yangilikning tadbiiq etilishi bu yangi dizayn kashf etilishi bilan bo'ladi. Hozirda yoshlar ongini rivojlantirishda yangicha yo'llar va metodlar bilan motivatorlar yo'l ochildi. Motivatorlar o'ziga xos so'zamonlik bilan biznes va yo'nalishlarga yetaklamoqda. Samarali natijalarga erishmoqda. Vaziyatning e'tiborli jihati, fikran yoshlar bir yo'ldan ikkinchi yo'lga o'tib o'z perspektiv maqsadlarini qat'iy belgilashni o'rganmoqda. Bu yutuqlarni zamirida o'ziga xos yondoshuv dizayn tushunchasi yotadi. Tanlovning ko'pligi bu iste'molchining didini o'stiradi. Iste'molchi yoki foydalanuvchi o'ziga mos tanlovni qabul qiladi. Davlat ta'limidan tashqari, xususiy talim maskanlarining joriy etilishi ta'limda raqobat va sifatli kadrlarni saralashi asosiy maqsad bo'lsa, ta'lim maskanlarining tartibi va tarkibi, dizayni uning yutug'i hisoblanadi. Fanlarda qabul qilingan normalar o'zgarmasdir, lekin fanlarni o'egatishdagi metodlar o'ziga xos dizaynda bo'lishi o'zgaruvchan bo'lishi talab etilmoqda. Ta'limdagi misollarni ko'rib chiqishdan tashqari, boshqa barcha sohalarda ham bunday o'zgarishlar kuzatilyabdi. Sifat, tezlik, mukammallik va ijobiy natija yo'nalishlarning asosiy shiori bo'lmoqda.

MUHOKAMA VA NATIJALAR.

2008 yilgi Garvard Business Review jurnalining IDEO dizayn kompaniyasi rahbari va prezidenti Tim Braunning "Dizayn tafakkuri" nomli maqolasidan so'ng dizaynerlik jamiyatidan tashqarida o'z kuchini topa boshladi.

Yuqori darajada, dizaynni o'ylash jarayonida ishtirok etadigan qadamlar oddiy: birinchidan, muammoni to'liq anglash; ikkinchidan, mumkin bo'lgan echimlarning keng doirasini o'rganish; uchinchidan, prototip yaratish va sinovdan o'tkazish orqali keng takrorlash; va nihoyat, odatiy joylashtirish mexanizmlari orqali amalga oshiriladi.

Dizaynning jadal rivojlanishi postmodernizm davriga to'g'ri keladi, bu iste'mol tovarlarini fetishizatsiya qilish, estetik eklektizm bilan tavsiflanadi va sinkretizm, intertekstuallik, video aloqalarning ustunligi insonni haqiqiylikdan uzoqlashtiradi va

boshqa o'ziga xos xususiyatlar postindustrial jamiyat. Ob'ektlar nuqtai nazardan ishlab chiqilmagan vazifalar va tuzilmalar, birinchi navbatda-badiiy tasvir va jozibadorlik. Dizaynda antropomorfik metafora keng qo'llaniladi, zoomorfik, o'simlik tasvirlari, bu yangi ma'no, ramziylikni beradi. (3)

²Betakror va ma'noli so'zlar insoniyatning avvalidan mavjud. Ma'noli so'zlar aytilmagan birorta mavzu qolmagan aslida. Albatta, interyer va dizayn haqida ajoyib so'zlar, iqtiboslar, aforizmlar va fikrlar aytilgan. Bunday fikrlarning ma'lum qismini dizaynerlar tomonidan aytilgan, boshqa qismi dizayn bilan bevosita aloqasi bo'lmagan shaxslar tomonidan aytilgan. Aforizmlarda chuqur ma'no insonlarning maishiy hayotidagi yashash tarsi qisqa so'lar bilan yoritilgan. E'tibor bilan qaralganda ijodkorlar bilan birga jamiyatni madaniy ongini rivojlanganini ko'rish mumkin. (Milton Gleyzer).

Biz "Dunyoda tabiatdan yxshiroq dizayner yo'q" degan fikridan eko dizayn va landshaft dizayniga bo'lgan e'tiborini ko'rishimiz mumkin. (Li Aleksandr Makkuin)

"Dizaynning vazifasi insonlar va jihozlar ustida hukuron bo'lmasligi kerak, dizayn odamlarga qulaylik hosil qilishi kerak. Dizayn odamlarga yordam berishi kerak". Bu insonlarning o'z yasha prinsplariga behuda xarajatlarga yo'l qo'ymasligiga undaydiga fikrdir. (Diter Rams).

Dizayn madaniyatni yaratadi. Madaniyat qadriyatlarini shakllantiradi. Qadriyatlar kelajakni belgilaydi (Robert L. Peters-yozuvchi).

Dizayn bu narsaning ko'rinishi emas. Bu uning qanday ishlashi, uning asosiy mohiyati (Stiv Jobs, tadbirkor va ixtirochi).

Enga yaxsh dizaynerlar bu g'oyalar diktatoridir. (Karl Lagerfeld)

Dizayner mukammallikka qo'shadigan hech narsasi bo'lmaganda emas, balki olib tashlash uchun hech narsa bo'lmaganda erishganini tushunadi (Antuan de Sent-Ekzyuperi).

Yuqoridagi aforizmlarni tahlil qiladigan bo'lsak bunda yuqori did va nafosat mavjudligini ko'ishimiz mumkin. Bu ong va hissiy fikrlarga madaniyatning shakllanishini topasiz. Bu fikrlar egalarini hayotida jamiyatga o'zlarini yuqori did bilan ta'sir ko'rsatib jamiyatning estetik tabiatini o'zgartirishdi.

XULOSA

Etika va estetika inson ongini, madaniy fikrlashini, dunyo qarashini va jamiyatga munosabatini o'sishini jamiyatdagi yetakchi shaxslar tomonidan o'zgartiradi. Dizayn iborasi, har qanday yo'nalishda o'z aksini topadi. Natijada tarqqiyot evolyutsiyasi dizayn bilan bog'liqligiga guvoh bo'lamiz. Bu evolyutsa tarqqiyotning etik-estetik rivojlanishini ta'minlaydi. Bu jarayon jamiyat ongining

² <https://journal.homemania.ru/article/velikie-izreenija-ob-interere-i-dizajne>

nafosati, tabiatga, jamiyatga va atrof muhitni ham ijobiy bo'lishini ta'minlaydi. Maishiy texnologiyalar olamidaga aqlli bekatlarning jamiyatga qulayligi, bekatlar orasidaga masofa, vaqt aniqligi, tashuvchi transport vositasini harakat grafigini ko'rsatib turishi va insonlar uchun kerak sharoitning yaratilganligi inson ongini tarbiyalaydi. O'tmishdan taraqqiyotni renesans davrlarga e'tibor bersak, shu davrlarning rivojlanish chuqqisi sifatida etalon deb qabul qilingan shaxslar o'zlari ibrat namuna bo'lishi bilan birga soha rivojlanishiga qat'iy tartib yondoshuv asosida yutuqlarga erishgan. Shu bilan sohalarda yuksalish kuzatilgan. Bu natijalar madaniy ongni ham o'z yo'liga yetaklagan. Sohalardagi yuksalishlarni dizayn nuqtaiy nazari bilan qarasaq insoniyat nafosat ongiga ta'sir ko'rsatib shakllantirgan.

Jurnalistikada dizayn, yoritilayotgan voqeelikni o'zga xos tarzda yondoshuvi, so'zlardan foydalanish mahorati va translyatsiya sifati soha egalari auditoriyasi ko'lamini kengayishini ta'minlaydi. Sohadagi odatiy boshqaruv esa aksincha natija ko'satishi mumkin. Salohiyat, dizayn bilan boyitilib olib borilsa faoliyat rivojlanadi.

Yuqoridagi jadval ro'yxatida keltirilgan barcha sohalarda Bu kabi misollarni ko'rishimiz mumkin. Buni bir qarashda taraqqiyot deb ham atash mumkin, lekin barchasida o'ziga xos yondoshuv borligi bu dizayn bilan bog'liq. Demak xulosa o'rnida rivojlanish, taraqqiyot jamiyatning domiy istagi bo'lganligi va shu bilan birga madaniy ongning rivojlanishi ekanligini tushunishimiz mumkin.

ADABIYOTLAR (REFERENCES)

1. *МЕЖДИСЦИПЛИНАРНЫЕ ОСНОВАНИЯ ДИЗАЙНА*. М.Н., Долгих. № 377, Томск : Вестник Томского государственного университета, 2013.
2. **Михайлов С.М., Кулеева Л.М.** *Основы дизайна*. Казань : s.n., 1999.
3. **Е.В., Жердев.** *Метафора в дизайне*. s.l. : Архитектура-С, 2010. 462 с, 2010.
4. Qurbonova, B. M. (2022). ME'MORIY OBIDALARNING BADIY, ESTETIK QIYMATIDAN SAMARALI FOYDALANISH. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(10-2), 106-109.
5. Qurbonova, B. M. (2022). DUNYO MADANIY TARAQQIYOTIDA SHARQ KITOVATCHILIK SAN'ATINING O'ZIGA XOS HAMDA BEQIYOS O'RNII. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(10-2), 239-242.
6. Бобоева, З. (2022). ИЖТИМОЙ ФАОЛЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШДА ТАСВИРИЙ САНЪАТНИНГ ЎРНИ. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(10-2), 51-55.
7. Boboyeva, Z. A., & Mo'Minova, D. B. Q. (2022). TALABALARNING KREATIVLIK QOBILYATLARINI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY

ASOSLARI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(10-2), 221-233.

8. Yuldashev, I. (2022). URF-ODAT VA MAROSIMLAR MILLIY LIBOSLARNI SHAKLLANTIRUVCHI ASOSIY VOSITA. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(10-2), 78-83.

9. Yuldashev, I. (2022). BORLIQNI IDROK ETISH VA TASVIRLASHGA DOIR DASTLABKI MA'LUMOTLAR HAMDA ULARNI XARAKTERLI JIHATLARI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(10-2), 9-15.

10. Сулайманова, С. Б. К. (2022). BADIY TA'LIMDA TALABALARNI O'QITISHDA SAMARALI DIDAKTIK PRINSIPLARDAN FOYDALANISH USULLARI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(10-2), 143-150.

11. Yuldashev, I. (2022). QADIMGI AN'ANALAR DAVOMIYLIGI USUL VA USLUBLARINI TURLI YO'NALISHLARDA TASVIRLASHDA KITOBAT HAMDA MINIATYURA SAN'ATINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(10-2), 209-216.

12. Sulaymanova, S. B. Q. (2022). BADIY OLIY TA'LIM MUASSASALARDA TASVIRIY SAN'AT FANINI O'QITISHGA BO'LGAN EHTIYOJNING OSHISHI VA UNING BUGUNGI HOLATI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(10-2), 89-96.

13. Madaminov, N. M., Yunusaliyev, M. T., & Mamurov, A. A. (2022). TASVIRIY SAN'ATDA RANGLAR GARMONIYASI (ЦВЕТОТЕРАПИЯ) ORQALI INSONLARNI DAVOLASHNING O'ZIGA XOSLIGI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(12), 1265-1272.

14. Юнусалиев, М., Мадаминов, Н., & Мамуров, А. (2022). МЕТОДИКА РАБОТЫ НАД РИСОВАНИЕМ НАТЮРМОТА. *Research Focus*, 1(2), 326-332.

15. Mampirjonovich, M. N., Jumadillayevich, S. R., & Anvarovich, M. A. (2021). The Role Of Historical Monuments In The Development Of Central Asian Architecture. *The American Journal of Engineering and Technology*, 3(02), 1-5.

16. Yunusaliyev, M. T. (2022). DEKORATIV KOMPOZITSIYALARDA KONTRAST VA NYUANS'LARNING AHAMIYATI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(10-2), 5-8.

17. Yunusaliyev, M. T. (2022). RANGTASVIRDA KONTRAST VA NYUANS'LARNING AHAMIYATI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(10-2), 174-182.

18. Nazokat, A. (2021). Means of Ensuring the Integrity of the Image and Writing in the Performance of Visual Advertising.
19. Ахмедова, Н. Э. (2022). БУГУНГИ ЁШ АВЛОДНИ АХЛОҚИЙ, КОГНИТИВ ВА ЭСТЕТИК ТАРБИЯСИНИ ШАКЛЛАНТИРИШДА КИТОБОТ САНЪАТИНИНГ ЎРНИ. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(10-2), 204-208.
20. Ахмедова, Н. Э. (2022). МЎЪЖАЗ САНЪАТНИНГ БЕТАКРОР НАФОСАТ ОЛАМИ. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(10-2), 125-130.
21. Ахмедова, Н. Э. (2022). МАРКАЗИЙ ОСИЁДА ТЕМУР ВА ТЕМУРИЙЛАР ДАВРИ МЕЪМОРИЙ БЕЗАК ТУРЛАРИНИ ТАҲЛИЛ ҚИЛИШ НАТИЖАСИДА ЁШЛАРНИ АҚЛИЙ ВА МАЪНАВИЙ ТАРБИЯЛАШ САЛОХИЁТИГА ТАЪСИР ҚИЛИШ ОМИЛИ. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(10-2), 41-45.
22. Zulfiya, B., Rakhmonali, S., Murodjon, K., & Makhpuzakhon, A. (2021). Drawing Tools And Design Elements In Geometric Drawing. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, 12(10).
23. Zulfiya, B., Rakhmonali, S., & Murodjon, K. (2021). A BRIEF HISTORY OF THE DEVELOPMENT AND TEACHING OF DRAWING SCIENCE IN UZBEKISTAN.